

Публічне акціонерне товариство "Азот"

**Консолідована фінансова звітність
відповідно до Міжнародних стандартів
фінансової звітності та
звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2015 року

Зміст

Звіт незалежного аудитора

Консолідована фінансова звітність за МСФЗ

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан) (Форма 1)	1
Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (Форма 2)	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів (Форма 3)	5
Консолідований звіт про зміни в капіталі (Форма 4)	6

Примітки до консолідованої фінансової звітності

1	Публічне акціонерне товариство "Азот" та його діяльність.....	7
2	Умови, в яких працює Група.....	7
3	Основні принципи облікової політики	7
4	Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики.....	14
5	Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій	16
6	Нові положення бухгалтерського обліку.....	16
7	Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами	16
8	Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції.....	18
9	Фінансові інвестиції.....	19
10	Запаси.....	19
11	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, аванси видані та інша поточна дебіторська заборгованість.....	19
12	Гроші та їх еквіваленти.....	21
13	Інші оборотні активи	21
14	Зареєстрований (пайовий) капітал та додатковий капітал	21
15	Позикові кошти	22
16	Пенсійні зобов'язання.....	23
17	Інші поточні зобов'язання	25
18	Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	25
19	Витрати	26
20	Фінансові витрати	27
21	Податок на прибуток.....	27
22	Справедлива вартість фінансових інструментів.....	30
23	Умовні та інші зобов'язання	30
24	Управління фінансовими ризиками	32
25	Управління ризиком капіталу	34
26	Суттєві операції в негрошовій формі.....	34

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам Публічного акціонерного товариства "Азот"

Ми провели аудит поданої нижче консолідованої фінансової звітності Публічного акціонерного товариства "Азот" (код ЄДРПОУ: 00203826; дата державної реєстрації: 14 липня 1994 року; юридична адреса: вул. Першотравнева, 72, м. Черкаси, 18014, Україна) та його дочірніх компаній (надалі – "Група"), яка включає консолідований баланс (звіт про фінансовий стан, форма №1) станом на 31 грудня 2015 року та відповідні консолідовані звіти про фінансові результати (звіт про сукупний дохід, форма №2), рух грошових коштів (за непрямим методом, форма №3), зміни в капіталі (форма №4) за 2015 фінансовий рік, а також примітки, що складаються з опису основних положень облікової політики та іншої пояснювальної інформації.

Відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність

Управлінський персонал Групи несе відповідальність за складання і достовірне подання цієї консолідованої фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал вважає потрібним для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

Відповідальність аудитора

Нашою відповідальністю є висловлення думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності за результатами проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до вимог Закону України «Про аудиторську діяльність» та Міжнародних стандартів аудиту, які прийнято в якості Національних стандартів аудиту (відповідно до рішень Аудиторської палати України від 18 квітня 2003 року та від 29 грудня 2015 року). Ці стандарти вимагають від нас дотримання відповідних етичних вимог, а також планування й виконання аудиту для отримання достатньої впевненості, що консолідована фінансова звітність не містить суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум і розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від суження аудитора, включаючи оцінку ризиків суттєвих викривлень консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання суб'єктом господарювання фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включає також оцінку відповідності обраних облікових політик, прийнятність облікових оцінок, застосованих управлінським персоналом, та оцінку загального подання фінансової звітності.

Ми вважаємо, що отримали достатні та прийнятні аудиторські докази для висловлення нашої умовно-позитивної думки.

ТОВ Аудиторська фірма "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)", вул. Жилианська 75, Київ, 01032, Україна
Телефон: +380 44 354 0404, факс: +380 44 354 0790, www.pwc.com/ua

Підстави для висловлення умовно-позитивної думки

1. Станом на 31 грудня 2015 року поточні зобов'язання Групи перевищують її оборотні активи на 20 339 599 тисяч гривень. Група отримала чистий збиток у сумі 5 727 885 тисяч гривень та 8 030 515 тисяч гривень за 2015 та 2014 фінансові роки, відповідно, та сума майбутніх платежів, у тому числі майбутніх виплат основної суми та процентів зі строком погашення до одного року, становить 21 235 129 тисяч гривень. Ці та інші факти, розкриті у Примітках 15 та 17, свідчать про наявність суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у здатності Групи продовжувати свою діяльність в якості безперервно діючого підприємства, отже, Група може бути неспроможною реалізувати свої активи та виконувати свої зобов'язання у ході звичайного ведення бізнесу. Всупереч вимогам МСБО 1 "Представлення фінансової звітності", керівництво Групи не розкрило ці факти у поданій нижче консолідованій фінансовій звітності.
2. Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років у складі запасів Група мала залишок природного газу у підземному газосховищі, яким оперує ПАТ "Укртрансгаз", у сумі 320 806 тисяч гривень. Управлінський персонал не надав нам можливість підтвердити існування цього залишку з ПАТ "Укртрансгаз" на ці дати. Ми не мали можливості отримати достатні прийнятні аудиторські докази його існування за допомогою альтернативних аудиторських процедур. Таким чином, у нас не було можливості визначити потенційну необхідність коригувань балансової вартості запасів станом на 31 грудня 2015 та 2014 років та інших відповідних статей цієї консолідованої фінансової звітності Групи.
3. Відповідно до МСБО "Прибуток на акцію", прибуток на акцію розраховується на основі середньозваженої кількості акцій в обігу, скоригованої на кількість викуплених акцій. Проте управлінський персонал розрахував показники прибутковості акцій на основі загальної кількості випущених акцій, яка включала 24 982 877 викуплених акцій ПАТ "Азот". Якби викуплені акції були виключені із розрахунку, чистий та скоригований чистий збиток на одну просту акцію становив би 57,68 гривні та 80,86 гривні за 2015 та 2014 роки відповідно.
4. У 2015 році Група здійснила платежі на загальну суму 268 788 тисяч гривень за страхування, з яких 42 182 тисячі гривень та 130 892 тисячі гривень були обліковані у складі витрат на збут та адміністративних витрат відповідно, та 95 714 тисяч гривень були відображені у дебіторській заборгованості за розрахунками за виданими авансами станом на 31 грудня 2015 року. Ми не змогли отримати достатні аудиторські докази для підтвердження суті вказаних витрат. Відповідно, ми не мали змоги визначити потенційну необхідність коригувань у витратах на збут та адміністративних витратах за 2015 рік та дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами станом на 31 грудня 2015 року, включаючи інші відповідні статті цієї консолідованої фінансової звітності.

Висловлення умовно-позитивної думки

На нашу думку, за винятком впливу питань, описаних у параграфах 1 та 3, та можливого впливу питань, описаних у параграфах 2 та 4 розділу "Підстави для висловлення умовно-позитивної думки", наведена нижче консолідована фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Групи станом на 31 грудня 2015 року, її фінансові результати та рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на Примітку 2 до цієї консолідованої фінансової звітності. Діяльність Групи, як і діяльність інших суб'єктів господарювання в Україні, зазнає і продовжуватиме зазнавати у найближчому майбутньому впливу політичної та економічної невизначеності, що спостерігається в Україні. Ми не вносимо застережень до нашої думки стосовно цього аспекту.

LLC AF PricewaterhouseCoopers (Audit)

27 квітня 2016
Київ, Україна

Марк Уорнер
Директор – член Дирекції

Дмитро Гринчишин
Директор
Сертифікат аудитора
Серії А № 006743
Виданий 23 грудня 2010 р.
Подовжений до 23 грудня 2020 р

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"
Свідоцтво про внесення в Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності № 0152
Видане 26 січня 2001 р.
Подовжене до 30 липня 2020 року
Договір на надання аудиторських послуг від 23 жовтня 2014 року
Строки надання послуг: 22 лютого - 27 квітня 2016 року

Публічне акціонерне товариство "Азот"
Консолідований звіт про фінансовий стан
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АЗОТ"
 Територія: Україна
 Організаційно-правова форма господарювання: Публічне акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності: виробництво мінеральних добрив та сполук азоту
 Середня кількість працівників: 4 249
 Адреса, телефон: вул. Першотравнева 72, м. Черкаси
 Одиниця виміру: тис. грн., без десяткового знака
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Форма № 1 Код за ДКУД

				1801001
Актив	Прим.	Код рядка	31 грудня 2014 р.	31 грудня 2015 р.
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	1 141	810
первісна вартість		1001	15 814	15 818
накопичена амортизація		1002	(14 673)	(15 008)
Незавершені капітальні інвестиції	8	1005	273 127	302 633
Основні засоби	8	1010	1 358 988	1 242 427
первісна вартість		1011	2 770 217	2 739 175
знос		1012	(1 411 229)	(1 496 748)
Інвестиційна власність		1015	173	35
Довгострокові фінансові інвестиції	9	1035	-	20 050
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	6	7
Усього за розділом I		1095	1 633 435	1 565 962
II. Оборотні активи				
Запаси	10	1100	919 805	783 656
виробничі запаси		1101	513 997	505 892
незавершене виробництво		1102	117 123	152 618
готова продукція		1103	288 544	125 002
товари		1104	141	144
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	11	1125	343 239	1 071 235
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	11	1130	48 632	618 505
з бюджетом		1135	176	39 740
у тому числі з податку на прибуток		1136	2	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	11	1155	25 435	507 318
Поточні фінансові інвестиції	9	1160	13 245	-
Гроші та їх еквіваленти	12	1165	547 187	10 156
Готівка		1166	2	9
Поточні рахунки		1167	547 185	10 147
Інші оборотні активи	13	1190	115 500	214 731
Усього за розділом II		1195	2 013 219	3 245 341
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-
Баланс		1300	3 646 654	4 811 303

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
 (продовження)

Пасив	Прим.	Код рядка	Форма № 1	Код за ДКУД	1801001
			31 грудня 2014 р.	31 грудня 2015 р.	
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	14	1400	1 056 490		1 056 490
Додатковий капітал	14	1410	2 055 606		(1 518 885)
Непокритий збиток		1420	(12 041 958)		(17 816 559)
Вилучений капітал		1430	(1 195 690)		(1 195 690)
Усього за розділом I		1495	(10 125 552)		(19 474 644)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Пенсійні зобов'язання	16	1505	274 110		315 578
Довгострокові кредити банків	15	1510	352		385 429
Інші довгострокові зобов'язання		1515	-		-
Усього за розділом II		1595	274 462		701 007
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	15	1600	1 231 330		1 324 197
Векселі видані		1605	-		-
Поточна кредиторська заборгованість за:					
товари, роботи, послуги		1615	8 184 172		13 353 447
розрахунками з бюджетом		1620	76 814		60 183
розрахунками з оплати праці		1630	16 386		1 803
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів		1635	1 402 754		2 316 550
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з акціонерами		1640	9 154		9 150
Поточні забезпечення		1660	241 443		21 911
Інші поточні зобов'язання	17	1690	2 335 691		6 497 699
Усього за розділом III		1695	13 497 744		23 584 940
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700	-		-
Баланс		1900	3 646 654		4 811 303

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 20 квітня 2016 року.

В.Л. Склярів
 Голова Правління

Д.В. Алексеєнко
 Директор з економіки та фінансів

В.П. Катякало
 Головний бухгалтер

Публічне акціонерне товариство "Азот"
Консолідований звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АЗОТ"
 Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за 2015 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	18	2000	8 285 460	5 718 922
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	19	2050	(5 832 845)	(5 374 350)
Валовий:				
Прибуток		2090	2 452 615	344 572
Збиток		2095		-
Інші операційні доходи		2120	56 346	36 498
Адміністративні витрати	19	2130	(355 110)	(211 713)
Витрати на збут	19	2150	(212 724)	(249 037)
Інші операційні витрати	19	2180	(6 366 778)	(6 805 483)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
збиток		2195	(4 425 651)	(6 885 163)
Інші фінансові доходи		2220	123 851	6 018
Фінансові витрати	20	2250	(1 415 604)	(1 151 370)
Фінансовий результат до оподаткування:				
збиток		2295	(5 717 404)	(8 030 515)
Витрати / (кредит) з податку на прибуток	21	2300	(10 481)	-
Чистий фінансовий результат:				
збиток		2355	(5 727 885)	(8 030 515)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний Період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Інший сукупний дохід*		2445	(46 716)	29 345
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	(46 716)	29 345
Збиток та сукупний збиток (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	(5 774 601)	(8 001 170)

* Інший сукупний дохід складається з переоцінки пенсійних зобов'язань та не буде перенесений до прибутку чи збитку.

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за 2015 рік
 (продовження)
 Форма № 2

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний Період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Матеріальні затрати		2500	4 823 623	4 244 497
Витрати на оплату праці		2505	303 489	306 402
Відрахування на соціальні заходи		2510	115 743	117 325
Амортизація		2515	175 928	204 792
Інші операційні витрати		2520	7 348 674	7 767 567
Разом		2550	12 767 457	12 640 583

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний Період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	14	2600	124 292 917	124 292 917
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	124 292 917	124 292 917
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію*		2610	(46.08)	(64.61)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію*		2615	(46.08)	(64.61)
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

* суми наведені у гривнях

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 20 квітня 2016 року.

Л.В. Склярів
 Голова Правління

Д.В. Алексєнко
 Директор з економіки та фінансів

В.П. Катькало
 Головний бухгалтер

Публічне акціонерне товариство "Азот"
Консолідований звіт про рух грошових коштів
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АЗОТ"
 Консолідований звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)
 за 2015 рік

Форма № 3

Код за ДКУД 1801006

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Збиток до оподаткування	3500	-	5 717 404	-	8 030 515
Коригування на:					
Знос та амортизацію необоротних активів	3505	175 928	X	204 792	X
Збільшення (зменшення) забезпечень	3510	-	-	137 477	-
Нереалізований прибуток (збиток) від курсової різниці	3515	5 392 253	-	730 211	-
Прибуток (збиток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	1 864 989	-	2 720 522	-
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	-	3 657 979	367 427	-
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	1 723 204	-	4 895 029	-
Рух коштів у результаті операційної діяльності	3570	-	219 009	1 024 943	-
Податок на прибуток сплачений	3580	X	10 492	X	-
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-	229 501	1 024 943	-
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від отриманих відсотків	3215	4 544	X	6 019	X
Витрачання на придбання основних засобів	3260	X	88 295	X	80 963
Інші платежі	3290	X	849	X	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	3295	-	84 600	-	74 944
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Отримання позик	3305	-	X	-	X
Погашення позик	3350	X	68 900	X	343 830
Витрачання на сплату відсотків	3360	X	154 244	X	116 741
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності	3395	-	223 144	-	460 571
Чисте збільшення (зменшення) грошей та їх еквівалентів	3400	-	537 245	489 428	-
Гроші та їх еквіваленти на початок року	3405	547 187	X	51 037	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	214	-	6 722	-
Гроші та їх еквіваленти на кінець року	3415	10 156	X	547 187	X

Суттєві операції у негрошовій формі розкриті в Примітці 26.

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 20 квітня 2016 року.

Л.В. Склярів
 Голова Правління

Д.В. Алексєнко
 Директор з економіки та фінансів

В.П. Катькало
 Головний бухгалтер

Публічне акціонерне товариство "Азот"
Примітки до консолідованої фінансової звітності – 31 грудня 2015 року
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АЗОТ"

Консолідований звіт про зміни в капіталі

за 2015 рік

Форма № 4

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Непокритий збиток	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8
Залишок на початок року	4000	1 056 490	-	2 055 606	(12 041 958)	(1 195 690)	(10 125 552)
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	1 056 490	-	2 055 606	(12 041 958)	(1 195 690)	(10 125 552)
Чистий збиток за звітний період	4100	-	-	-	(5 727 885)	-	(5 727 885)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	(46 716)	-	(46 716)
Вилучення з капіталу:							
Вилучення з капіталу	4240	-	-	(3 574 491)	-	-	(3 574 491)
Разом змін у капіталі	4295	-	-	(3 574 491)	(5 774 601)	-	(9 349 092)
Залишок на кінець року	4300	1 056 490	-	(1 518 885)	(17 816 559)	(1 195 690)	(19 474 644)

Консолідований звіт про зміни в капіталі

за 2014 рік

Форма № 4

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Непокритий збиток	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8
Залишок на початок року	4000	1 056 490	664 945	37 479	(2 946 512)	-	(1 187 598)
Виправлення помилок	4010	-	(664 945)	296 360	(1 094 276)	(1 195 690)	(2 658 551)
Скоригований залишок на початок року	4095	1 056 490	-	333 839	(4 040 788)	(1 195 690)	(3 846 149)
Чистий збиток за звітний період	4100	-	-	-	(8 030 515)	-	(8 030 515)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	29 345	-	29 345
Внески учасників:							
Внески до капіталу	4240	-	-	1 721 767	-	-	1 721 767
Разом змін у капіталі	4295	-	-	1 721 767	(8 001 170)	-	(6 279 403)
Залишок на кінець року	4300	1 056 490	-	2 055 606	(12 041 958)	(1 195 690)	(10 125 552)

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 20 квітня 2016 року.

Л.В. Склярів
Голова Правління

Д.В. Алексєєнко
Директор з економіки та фінансів

В.П. Катякало
Головний бухгалтер

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

1 Публічне акціонерне товариство "Азот" та його діяльність

Публічне акціонерне товариство "Азот" (далі – "Компанія") є українським публічним акціонерним товариством, яке було засноване у 1964 році як державне підприємство. У 1994 році воно було перетворене у відкрите акціонерне товариство в межах програми приватизації в Україні.

Компанію та всі її дочірні підприємства (далі разом – "Група") контролює PLG UA (Кіпр). Фактичною материнською компанією Компанії є Ostchem Holding Limited (далі – "Ostchem"), а кінцевим власником є пан Дмитро Фірташ.

Основна діяльність Групи – виробництво хімічної продукції, включаючи аміак та аміачну продукцію, сечовину, іонообмінні смоли та інші мінеральні добрива. Ця продукція реалізується в Україні та за кордоном. Виробничі потужності Групи розташовані в Україні.

Багато операцій Групи здійснюються з пов'язаними сторонами (Примітка 7).

Юридична адреса Компанії та основне місце ведення її господарської діяльності: вул. Першотравнева 172, місто Черкаси, 18014, Україна.

2 Умови, в яких працює Група

Нестабільність політичної та економічної ситуації, що спостерігалася в Україні останнім часом, тривала у 2015 році, включаючи подальше погіршення відносин із Російською Федерацією, яке призвело до запровадження двосторонніх торговельних обмежень на початку 2016 року. Нестабільність політичної та економічної ситуації призвела до погіршення стану державних фінансів, волатильності фінансових ринків, неліквідності ринків капіталу, зростання темпів інфляції (43,3% у 2015 році) та девальвації національної валюти по відношенню до основних іноземних валют (25,44 гривні за 1 долар США станом на дату цієї фінансової звітності, 24,00 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2015 року та 15,77 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2014 року).

У 2015 році Україна успішно реструктурувала більшу частину свого зовнішнього боргу і отримала кошти від МВФ у загальній сумі 6,7 мільярда доларів США. Проте реструктуризація суттєвої частини боргу залишається неузгодженою.

Банківська система залишається вразливою через недостатню капіталізацію; погіршення якості активів, викликане економічною ситуацією; знецінення національної валюти та інші фактори.

Описані вище чинники призвели до скорочення обсягів виробництва Групи до 81% у 2015 році порівняно з обсягом виробництва 2013 року, що є останнім річним періодом, в якому виробництво не зазнало впливу вказаних макроподій.

Остаточний результат політичної та економічної ситуації в Україні та її поточні наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший негативний вплив на економіку України та бізнес Групи.

3 Основні принципи облікової політики

Основа підготовки. Ця консолідована фінансова звітність ("фінансова звітність") підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за принципом історичної вартості.

Основа консолідації. Дочірні компанії консолідуються з дати, коли контроль над чистими активами та операціями придбаної компанії фактично переданий Групі. Консолідація не припиняється до моменту втрати контролю над цими компаніями. Вважається, що Група контролює дочірню компанію, якщо вона володіє, прямо чи непрямо через свої дочірні компанії, більше ніж половиною акцій з правом голосу цієї компанії, крім випадків, коли можливо довести, що таке володіння не забезпечує контроль. Контроль також існує, якщо Група має можливість відповідно до договірної угоди управляти фінансовою та операційною політикою компанії для отримання вигод від її діяльності.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Внутрішньогрупові операції, доходи та витрати, а також нереалізовані прибутки та збитки за внутрішньогруповими операціями при консолідації повністю виключаються.

Частка неконтролюючих акціонерів – це частка у капіталі дочірньої компанії, яка не належить материнській компанії прямо чи непрямо.

Зміни у частці власності у материнській компанії без втрати контролю обліковуються як операція з капіталом.

Валюта представлення. Ця консолідована фінансова звітність представлена у національній валюті України, українській гривні, з округленням усіх сум до найближчої тисячі, за винятком показників прибутковості акцій.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою компанії Групи є українська гривня - валюта первинного економічного середовища, в якому працюють компанії Групи.

Монетарні активи і зобов'язання в іноземній валюті перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України (НБУ) станом на кінець звітного періоду. Прибутки і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків за операціями і переоцінки монетарних активів та зобов'язань, визнаються у складі прибутку чи збитку.

Основні курси обміну, що застосовувались для перерахунку сум та залишків за операціями в іноземній валюті, були такими:

<i>В українських гривнях</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Обмінний курс гривні до долара США на кінець року	24,00	15,77
Середній обмінний курс гривні до долара США	21,83	11,94

Іноземна валюта може бути конвертована в українську гривню та гривня в іноземну валюту за курсом обміну, на який впливає Національний банк України. Точний курс обміну, за яким Група може обмінювати валюту, залежить від переговорів з її комерційними банками та ситуативного балансу попиту та пропозиції на міжбанківському валютному ринку.

Звітність за сегментами. Група здійснює свою діяльність в одному сегменті - виробництво мінеральних добрив.

Класифікація фінансових активів. Фінансові активи відносяться до категорії кредитів і дебіторської заборгованості.

Класифікація фінансових зобов'язань. Група відносить свої фінансові зобов'язання у категорію фінансових зобов'язань, що обліковуються за амортизованою вартістю.

Основні засоби. Основні засоби обліковуються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченого зносу та резерву під знецінення, якщо необхідно.

Незавершене будівництво - це вартість основних засобів, будівництво яких ще не завершено, за вирахуванням накопиченого знецінення. Сюди відноситься вартість будівельних робіт, вартість машин та обладнання та інші прямі витрати.

Витрати на незначний ремонт та технічне обслуговування відносяться на витрати того фінансового періоду, в якому вони були понесені. Вартість заміни значних компонентів основних засобів капіталізується, а замінені компоненти списуються.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Станом на кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює наявність ознак знецінення основних засобів. Якщо такі ознаки існують, керівництво оцінює вартість відшкодування активу як його справедливую вартість за вирахування витрат на продаж або вартість використання активу, залежно від того, яка з них більша. Якщо існують будь-які ознаки знецінення, балансова вартість активу зменшується до вартості відшкодування, а збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік. Збиток від знецінення активу, визнаний у попередніх роках, сторнується відповідним чином, якщо в оцінках, використаних для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за вирахування витрат на продаж, відбулися зміни.

Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень з їхньою балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку за рік.

Амортизація основних засобів нараховується лінійним методом з метою розподілу їх первісної вартості за вирахуванням оціночної ліквідаційної вартості протягом строків їх експлуатації за такими нормами:

	Строки експлуатації, років
Будівлі та споруди	від 20 до 50
Виробниче обладнання	від 4 до 20
Транспортні засоби	від 6 до 20
Офісні меблі та обладнання	від 2 до 10

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Група отримала б у теперішній момент від продажу цього активу, за мінусом оціночних витрат на продаж, якби стан та строк експлуатації цього активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку експлуатації.

Податки на прибуток. Податки на прибуток відображені у фінансовій звітності відповідно до законодавства, яке було чинним або практично набуло чинності станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок і відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, крім випадків, коли вони відносяться до операцій, визнаних у складі іншого сукупного доходу чи безпосередньо у складі капіталу, в тому ж чи іншому періоді.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподаткованого прибутку чи збитку за поточний та попередні періоди. Оподатковуваний прибуток та збитки базуються на оціночних розрахунках, якщо фінансова звітність затверджується до випуску до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Суми відстрочених податків визначаються із використанням ставок оподаткування, які були введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує імовірність отримання оподаткованого прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Запаси. Запаси оцінюються за меншою з двох сум: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Вартість запасних частин та інших допоміжних матеріалів визначається за методом ідентифікованої собівартості, інших товарно-матеріальних запасів - середньозваженої собівартості. Вартість готової продукції та незавершеного виробництва включає вартість сировини, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати та відповідну частину виробничих накладних витрат, які розподілені на підставі нормальної виробничої потужності, але не включає витрат за позиковими коштами. Чиста вартість реалізації – це розрахункова ціна реалізації у ході нормального ведення бізнесу за вирахуванням оціночних витрат на доведення запасів до завершеного стану та витрат на збут.

Каталізатори. Каталізатори, які використовуються у процесі виробництва протягом більше одного року, відображаються у складі основних засобів і амортизуються за методом виробничих одиниць на основі норм споживання на тону виробленої продукції. Дорогоцінні метали і каталізатори, які використовуються менше одного року, представлені у складі товарно-матеріальних запасів і списуються на виробничі витрати на основі норм споживання на тону виробленої продукції.

Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість. Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість спочатку обліковується за справедливою вартістю, а в подальшому оцінюється за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки за мінусом резерву на знецінення.

Передоплати. Передоплати обліковуються за первісною вартістю мінус резерв на знецінення. Передоплата відноситься до категорії довгострокової, якщо товари чи послуги, за які надана передоплата, будуть отримані через один рік або пізніше, або якщо передоплата стосується активу, який при початковому визнанні буде включений до категорії необоротних активів. Передоплати, здійснені з метою придбання активу, включаються до балансової вартості активу після того, як Група отримала контроль над цим активом і якщо існує ймовірність того, що Група отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з таким активом. Інші передоплати списуються на прибуток чи збиток після отримання товарів або послуг, за які вони були здійснені. Якщо існує свідчення того, що активи, товари чи послуги, за які було видано аванси, не будуть отримані, балансова вартість авансів та передплат виданих зменшується належним чином і відповідний збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку.

Передоплати показані у цій фінансовій звітності за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими сумами буде здійснений шляхом постачання відповідних товарів або послуг.

Знецінення фінансових активів, облікованих за амортизованою вартістю. Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку у результаті настання однієї або декількох подій («збиткових подій»), що відбулись після початкового визнання фінансового активу і впливають на суму або строки оціночних грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або групою фінансових активів, якщо ці збитки можна достовірно оцінити. Якщо Група визначає відсутність об'єктивних ознак знецінення для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від його суттєвості), вона відносить цей актив до групи фінансових активів, що мають схожі характеристики кредитного ризику, та здійснює їх колективну оцінку на предмет знецінення. Основними факторами, які враховує Група при визначенні знецінення фінансового активу, є його прострочений статус та можливість реалізації відповідної застави, за її наявності.

Нижче перелічені інші основні критерії, на основі яких визначається наявність об'єктивних ознак знецінення:

- прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата не може пояснюватись затримкою у роботі розрахункових систем;
- контрагент зазнає суттєвих фінансових труднощів, що підтверджує отримана Групою фінансова інформація контрагента;

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

- ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації контрагента;
- платоспроможність контрагента погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які впливають на діяльність контрагента.

Якщо умови знеціненого фінансового активу, що обліковується за амортизованою вартістю, переглядаються або іншим чином змінюються внаслідок фінансових труднощів контрагента, знецінення такого активу оцінюється із використанням ефективної процентної ставки, яка застосовувалася до зміни його умов.

Збитки від знецінення визнаються шляхом створення резерву в сумі, необхідній для зменшення балансової вартості активу до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою для даного активу.

Якщо у наступному періоді сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у складі прибутку чи збитку.

Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок сформованого резерву збитків від знецінення. Повернення раніше списаних сум кредитується на рахунок відповідного резерву збитків від знецінення у складі прибутку чи збитку.

Податок на додану вартість. ПДВ стягується за двома ставками: 20% при продажу на внутрішньому ринку та імпорті товарів, робіт чи послуг та 0% при експорті товарів чи наданні послуг. Зобов'язання платника ПДВ дорівнює загальній сумі ПДВ, акумульованій за звітний період, і виникає на дату відвантаження товарів клієнту чи на дату отримання оплати від клієнта, залежно від того, що відбувається раніше. Кредит з ПДВ – це сума, на яку платник податку має право зменшити свої зобов'язання з ПДВ за звітний період.

Право на кредит з ПДВ виникає у момент отримання податкової накладної з ПДВ. ПДВ, який стосується продажів та закупівель, визнається у балансі згорнуто і показується як актив або зобов'язання в сумі, відображеній у деклараціях з ПДВ. В інших випадках ПДВ відображається розгорнуто.

Поточні фінансові інвестиції. Поточні фінансові інвестиції, які складаються зі строкових депозитів з початковим терміном погашення більше трьох місяців спочатку визнаються за справедливою вартістю, а в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки за мінусом резерву на знецінення.

Гроші та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти складаються з грошових коштів у касі, депозитів та інших короткострокових ліквідних інвестицій з первісним терміном не більше трьох місяців. Еквіваленти грошових коштів обліковуються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

Позикові кошти. Позикові кошти спочатку визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат, понесених на здійснення операції, а в подальшому обліковуються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки. Будь-яка різниця між сумою надходжень (за вирахуванням витрат на проведення операції) та вартістю погашення визнається у складі прибутку чи збитку протягом періоду, на який були залучені позикові кошти, з використанням методу ефективної процентної ставки.

Позикові кошти відображаються у складі поточних зобов'язань, крім випадків, коли у Групі існує безумовне право відстрочити розрахунок за зобов'язанням принаймні на 12 місяців після звітної дати.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Капіталізація витрат за позиковими коштами. Витрати за позиковими коштами, які безпосередньо пов'язані з придбанням, будівництвом або виробництвом активу, для підготовки якого до запланованого використання чи продажу обов'язково необхідний тривалий період часу (кваліфікаційний актив), капіталізуються у вартості такого активу.

Капіталізація починається, якщо Група (а) несе витрати, пов'язані з кваліфікаційним активом, (б) несе витрати за позиковими коштами та (в) здійснює діяльність, яка необхідна для підготовки активу до його запланованого використання.

Капіталізація витрат за позиковими коштами здійснюється до дати, до якої актив стає практично готовим до його використання чи продажу.

Група капіталізує витрати за позиковими коштами, яких можна було б уникнути, якби вона не здійснювала капітальні витрати у зв'язку із кваліфікаційним активом. Капіталізовані витрати за позиковими коштами розраховуються за середньою вартістю залученого фінансування Групи (середньозважені процентні витрати відносяться до витрат, пов'язаних із кваліфікаційним активом), крім випадків, якщо позикові кошти були залучені з конкретною метою отримання кваліфікаційного активу. В такому випадку здійснюється капіталізація фактично понесених витрат за позиковими коштами за вирахуванням інвестиційного доходу від тимчасового розміщення цих позикових коштів.

Фінансові гарантії (поручительства). Фінансові гарантії (поручительства) – це безвідкличні договори, що вимагають від Групи здійснення визначених платежів для відшкодування збитків власнику гарантії (поручительства), понесених у випадку, якщо відповідний дебітор не здійснив своєчасно платіж за умовами боргового інструмента. Фінансові гарантії (поручительства) спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку дії гарантії (поручительства). Станом на кінець кожного звітного періоду гарантії (поручительства) оцінюються за найбільшою з двох сум: (i) суми первісного визнання за мінусом накопиченої амортизації, та (ii) оціночних витрат, необхідних для погашення зобов'язання отримувача гарантії станом на кінець звітного періоду.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю нараховується, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і спочатку визнається за справедливою вартістю, а в подальшому обліковується за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

Аванси отримані. Аванси отримані обліковуються за первісно одержаними сумами, за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими сумами буде здійснений шляхом постачання відповідних товарів або послуг.

Резерви зобов'язань та відрахувань. Резерви зобов'язань та відрахувань – це нефінансові зобов'язання, які визнаються, коли Група має юридичне або конструктивне зобов'язання в результаті минулих подій, існує ймовірність, що для погашення такого зобов'язання потрібно буде вилучити ресурси, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем точності. Коли існують декілька схожих зобов'язань, ймовірність того, що для їх погашення знадобиться відтік грошових коштів, визначається для всього класу таких зобов'язань.

Коли Група очікує, що резерв буде відшкодовано, наприклад, відповідно до договору страхування, сума відшкодування визнається окремим активом і лише у випадку, якщо існує цілковита впевненість, що відшкодування буде отримано.

Резерви оцінюються за поточною вартістю витрат, що, як очікується, будуть необхідними для погашення зобов'язань, із використанням процентної ставки (до оподаткування), яка відображає поточну ринкову оцінку вартості грошей у часі та ризику, притаманні зобов'язанню. Збільшення резерву з плином часу визнається як процентні витрати.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Оперативна оренда. У випадках, коли Група виступає орендарем в рамках оренди, за якою всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, не передаються орендодавцем Групі, загальна сума орендних платежів відноситься на прибуток чи збиток за рік рівними частинами протягом строку оренди. Строк оренди – це строк дії укладеного орендарем договору про нескасовувану оренду активу, а також будь-який подальший строк після закінчення строку дії договору, протягом якого орендар може, на свій власний розсуд, продовжувати оренду цього активу, здійснюючи чи не здійснюючи орендні платежі, тоді як у момент початку оренди існує об'єктивна впевненість у тому, що орендар має намір реалізувати своє право оренди.

Визнання доходів. Виручка від продажу товарів визнається у момент передачі ризиків та вигод від володіння товарами. Зазвичай, це відбувається у момент відвантаження товару. Якщо Група погоджується доставити вантаж у конкретне місце, виручка визнається в момент передачі вантажу покупцю в зазначеному місці.

Виручка показується за вирахуванням ПДВ та знижок.

Доходи оцінюються за справедливою вартістю отриманих коштів або коштів, які повинні бути отримані.

Визнання витрат. Витрати обліковуються за методом нарахування. Собівартість реалізованої продукції включає закупівельні ціни, транспортні витрати, комісійні, пов'язані з договорами поставки, та інші відповідні витрати.

Фінансові доходи та витрати. Фінансові доходи та витрати включають процентні витрати за позиковими коштами, збитки від дострокового погашення кредитів, процентні доходи від інвестованих коштів, доходи від виникнення фінансових інструментів та прибутки і збитки від курсової різниці за депозитами та позиковими коштами.

Всі процентні та інші витрати за позиковими коштами відносяться на витрати із використанням методу ефективної процентної ставки. Процентні доходи визнаються за принципом нарахування з урахуванням ефективної доходності активу.

Винагороди працівникам. Витрати на заробітну плату, внески до Пенсійного фонду України, оплачувані річні відпустки та лікарняні, а також премії нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Групи. Крім того, Група бере участь у державному пенсійному плані із встановленими виплатами, який передбачає достроковий вихід на пенсію працівників, що працюють на робочих місцях зі шкідливими та небезпечними для здоров'я умовами. Група також здійснює одноразові виплати при виході на пенсію на певних умовах. Зобов'язання, визнане у звіті про фінансовий стан у зв'язку з пенсійним планом із встановленими виплатами, є поточною вартістю зобов'язання за планом із встановленими виплатами на звітну дату за мінусом коригування на невизнаний актуарний прибуток або збиток та вартість послуг у минулих періодах. Зобов'язання за встановленими виплатами розраховується щороку незалежними актуаріями за методом прогнозованої умовної одиниці. Поточна вартість зобов'язання за пенсійним планом із встановленими виплатами визначається шляхом дисконтування розрахункового майбутнього відтоку грошових коштів із застосуванням процентних ставок по високоліквідних облігаціях, деномінованих у тій же валюті, в якій будуть здійснені виплати, і строки до погашення яких приблизно дорівнюють строку відповідних пенсійних зобов'язань. Актуарні прибутки та збитки, що виникають внаслідок минулих коригувань та змін в актуарних припущеннях, відносяться на інший сукупний дохід за дебетом або кредитом. Вартість минулих послуг визнається безпосередньо у складі прибутку чи збитку. Витрати, пов'язані з відповідними виплатами, крім процентних витрат, включаються до складу собівартості реалізованої продукції. Процентні витрати включаються до складу фінансових витрат.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язаннями. Таке право на взаємозалік (а) не повинне залежати від майбутньої події та (б) повинне мати юридичну силу виконання в усіх наступних обставинах: (i) у ході нормального ведення бізнесу, (ii) у разі невиконання зобов'язань з платежів (події дефолту) та (iii) у випадку неплатоспроможності чи банкрутства.

Прибуток на акцію. Прибуток на акцію розраховується шляхом поділу прибутку або збитку, що належить акціонерам Групи, на середньозважену кількість акцій з участю в обігу протягом звітного року.

Зареєстрований (пайовий) капітал. Прості акції, які обліковуються за номінальною вартістю, класифіковані як зареєстрований (пайовий) капітал. Витрати, безпосередньо пов'язані з емісією нових акцій, обліковуються як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків. Перевищення справедливої вартості отриманої винагороди над номінальною вартістю випущених акцій представлено як додатковий капітал у складі власного капіталу. У додатковому капіталі були також враховані коригування зареєстрованого (пайового) капіталу для відображення впливу періоду, коли Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою, додаткові внески від власника та виплати власнику, окрім дивідендів.

Зміни у форматі представлення фінансової звітності. За потреби, порівняльні суми були скориговані для відповідності змінам у форматі представлення звітності поточного року.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Група використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно оцінюються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за поточних обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які мають найбільший вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Знецінення основних засобів. На кожну звітну дату керівництво оцінює наявність ознак знецінення активу. Якщо такі ознаки наявні, Компанія оцінює суму відшкодування активу. Сума відшкодування активу є більшою із двох величин: справедливої вартості активу або одиниці, що генерує грошові потоки, за мінусом витрат на реалізацію, або вартості від його використання. Сума відшкодування активу визначається для кожного окремого активу, якщо цей актив генерує надходження коштів і таке надходження коштів, в основному, не залежить від інших активів або груп активів. Це передбачає розрахунок вартості від використання одиниць, що генерують грошові кошти, на які віднесено актив. Розрахунок вартості від використання вимагає від Компанії розрахунку очікуваних майбутніх грошових потоків від одиниці, що генерує грошові кошти, а також вибору доцільної ставки дисконту для розрахунку теперішньої вартості цих грошових потоків.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

У поданій нижче таблиці узагальнені основні припущення, на основі яких керівництво склало прогнози грошових потоків для проведення тестування основних засобів на предмет знецінення станом на 31 грудня 2015 року:

Закупівельна ціна природного газу	Еквівалент 220 доларів США/м3
Курси обміну гривні на долар США	26,00 гривні за 1 долар США
Ставка дисконту після оподаткування	25,35% у 2016 році; 24,98% у 2017 році та 24,86% у 2018 році та наступних роках
Закупівельна ціна добрив (середня ціна на аміачну селітру та сечовину)	5,672 тисячі гривень за тону у 2016 році, зростання з урахуванням темпів інфляції у 2017 році та наступних роках
Обсяги виробництва:	
• аміачна селітра	879,600 тон
• сечовина	657,200 тон

Величини в основних припущеннях є управлінською оцінкою майбутніх тенденцій у бізнесі та отримані із внутрішніх та зовнішніх джерел.

Ставка дисконту відображає поточну ринкову оцінку вартості грошей у часі та ризику, притаманні для Групи. Ставка дисконту визначена із використанням моделі оцінки капітальних активів на основі поточних доступних даних, даних сторонніх фінансових аналітиків та спеціальної інформації Групи.

Обсяги виробництва, використані у моделі, відповідають обсягам виробництва, зафіксованим у грудні 2015 року та січні 2016 року, і становлять 82% від максимальних потужностей Групи.

Закупівельна ціна природного газу – модель передбачає ціну на природний газ, розраховану на основі договірної ціни постачання у січні 2016 року.

Ціна реалізації добрив – управлінська оцінка ціни реалізації розрахована на фактичному рівні 2015 року із прогнозованим зростанням відповідно до довгострокового темпу інфляції.

Оборотний капітал – управлінська оцінка базується на нормалізованому обсязі оборотного капіталу, що передбачає погашення кредиторської заборгованості, яка виникає лише у ході звичайної операційної діяльності після 1 січня 2016 року та у наступних періодах. Будь-які давні зобов'язання, що виникли за операціями з Osthem і його дочірніми компаніями, виключені з нормалізованого обсягу оборотного капіталу.

Темпи зростання виручки залежать переважно від прогнозів майбутніх цін на добрива та обсягів виробництва.

Оцінка знецінення, проведена станом на 31 грудня 2015 року, не призвела до виникнення збитку від знецінення.

У рамках оцінки майбутніх грошових потоків найважливішим припущенням є ціна на природний газ. За оцінкою керівництва, зростання закупівельної ціни природного газу вище 288 доларів США призведе до перевищення балансової вартості основних засобів Групи над їхньою вартістю відшкодування, виходячи з припущення про незмінність всіх інших припущень.

Керівництво вважає, що обґрунтовано можлива зміна будь-якого з інших основних припущень не призведе до суттєвого перевищення балансової вартості основних засобів Групи над їхньою вартістю відшкодування.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Пенсійні зобов'язання та інші винагороди працівникам. Керівництво оцінює пенсійні зобов'язання та інші винагороди працівникам з використанням методу прогнозованої умовної одиниці на основі актуарних припущень, що базується на усій наявній у керівництва інформації про змінні величини, які визначають остаточну вартість виплати пенсій та інших винагород працівникам. Оскільки пенсійний план входить до компетенції державних органів, у Групи не завжди є доступ до усієї необхідної інформації. Внаслідок цього судження про те, чи вийде співробітник достроково на пенсію та коли це відбудеться, чи буде Група зобов'язана фінансувати пенсії колишніх співробітників залежно від того, чи продовжує колишній співробітник працювати у небезпечних умовах, а також про ймовірність того, що співробітники будуть переведені з пенсійної програми, яка фінансується державою, на пенсійну програму, яка фінансується Групою, можуть мати значний вплив на суму зобов'язань з пенсійного забезпечення. Розрахунок поточної вартості пенсійних зобов'язань залежить від ряду факторів, що визначаються на основі актуарних розрахунків з використанням цілого ряду припущень. Основні припущення, використані при визначенні чистих витрат (доходів) за пенсійними зобов'язаннями, включають ставку дисконтування та очікуване збільшення заробітної плати. Будь-які зміни у цих припущеннях матимуть вплив на балансову вартість пенсійних зобов'язань, як розкрито у аналізі чутливості у примітці 16. З огляду на відсутність довгострокових високоліквідних корпоративних облігацій, випущених у гривнях, для оцінки прийнятної ставки дисконтування необхідні суттєві професійні судження. В Україні не існує широкого ринку високоякісних корпоративних облігацій, тому у якості джерела ставки дисконтування на кінець звітного періоду використовується ринкова доходність по державних облігаціях. Валюта та строк дії державних облігацій узгоджується з валютою та очікуваним строком зобов'язань за планом зі встановленими виплатами. У Примітці 16 описані ключові припущення та аналіз чутливості до зміни ключових припущень.

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій

Не було нових стандартів, змін до стандартів, що набули чинності для фінансових періодів, починаючи з 1 січня 2015 року, та мали суттєвий вплив на фінансову звітність Групи.

6 Нові положення бухгалтерського обліку

Були випущені наступні нові стандарти, які стосуються діяльності Групи, проте які ще не вступили в силу:

- МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»;
- МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами»;
- МСФЗ 16 «Оренда»;
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2014 року;
- Зміни МСФЗ 10 та МСБО 28;
- Зміни МСБО 7; та
- Ініціатива з покращення якості розкриття інформації – зміни МСБО 1.

Наразі Група оцінює потенційний вплив прийняття перелічених вище стандартів, проте зараз не очікується, що цей вплив буде істотним. Передбачається, що інші нові чи переглянуті стандарти, які будуть обов'язковими для застосування у річних періодах, починаючи з 1 січня 2016 року, не матимуть суттєвого впливу на Групу.

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна з них має можливість контролювати іншу, або може мати суттєвий вплив чи здійснювати спільний контроль іншої сторони при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час аналізу кожного випадку відносин, що можуть становити відносини між пов'язаними сторонами, звертається увага на суть цих відносин, а не лише на їхню юридичну форму.

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	31 грудня 2015 р.		31 грудня 2014 р.	
	Компанії Групи Ostchem	Інші компанії, пов'язані з акціонером Ostchem	Компанії Групи Ostchem	Інші компанії, пов'язані з акціонером Ostchem
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	3 468 523	-	999 913	-
Мінус резерв під сумнівну дебіторську заборгованість	(2 397 651)	-	(666 477)	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1 270 803	-	479 740	2
Мінус резерв під сумнівну дебіторську заборгованість	(766 903)	-	(479 740)	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	722 834	-	-	-
Мінус резерв під аванси видані	(296 717)	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	-	6 418
Інші оборотні активи	299 037	-	115 789	-
Мінус резерв під інші оборотні активи	(84 306)	-	-	-
Позикові кошти	-	-	-	(406)
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(13 156 898)	(3 216)	(7 459 803)	(38 512)
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	(2 314 766)	-	(1 386 698)	-
Інші поточні зобов'язання	(1 711 709)	-	(243)	-

Протягом 2015 та 2014 років операції з пов'язаними сторонами були такими:

	2015 рік		2014 рік	
	Компанії Групи Ostchem	Інші компанії, пов'язані з акціонером Ostchem	Компанії Групи Ostchem	Інші компанії, пов'язані з акціонером Ostchem
Реалізація товарів та послуг	7 983 632	16 692	5 184 963	3 781
Закупівля природного газу для власного виробництва та перепродажу	(3 872 405)	-	(1 913 047)	-
Закупівля товарів, сировини та інших матеріалів	(41 755)	(12 957)	(25 908)	(179 705)
Придбання послуг	(33 579)	(650)	(2 557)	(1 545)
Інші операційні доходи	345	7	1 536	3 165
Фінансові доходи	-	27	-	2 404
Фінансові витрати	(564 299)	(63)	(266 307)	(11 718)

Група має зобов'язання за договором поруки перед банками – третіми сторонами за кредитами отриманими іншими компаніями Групи Ostchem (Примітка 17).

Сума компенсації ключовому управлінському персоналу за 2015 рік становила 3 414 тисяч гривень (у 2014 році – 3 249 тисяч гривень). Група не використовує довгострокові компенсаційні схеми та програми виплат на основі акцій.

Крім сум, розкритих вище, Група мала ще такі операції з пов'язаними сторонами:

У 2014 році Група узгодила із Ostchem пролонгацію строку погашення своєї кредиторської заборгованості у сумі 6 025 030 тисяч гривень до жовтня 2015 року. Оскільки відстрочка оплати не передбачає нарахування відсотків, дохід від первісного визнання умовних відсоткових доходів за цією довгостроковою кредиторською заборгованістю у сумі 830 606 тисяч гривень був відображений безпосередньо у капіталі (Примітка 14).

У 2015 році Група також продала природний газ у сумі 330 614 тисяч гривень дочірній компанії Ostchem. Собівартість проданого газу дорівнювала ціні реалізації, тому ця транзакція не мала впливу на фінансовий результат Групи. У 2014 році Група не проводила операцій з продажу газу.

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

У 2015 році група отримала гарантію від однієї з компаній групи Ostchem по забезпеченню валютного кредиту Б. На 31 грудня 2015 року сума гарантії складала 607 426 тисяч гривень.

8 Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції

У балансовій вартості основних засобів відбулися такі зміни:

	Земля, будівлі та споруди	Виробниче обладнання	Транспортні засоби	Офісні меблі та обладнання	Всього основних засобів	Незавершені капітальні інвестиції
Первісна вартість на 31 грудня 2013 р.	771 111	1 589 895	265 824	42 747	2 669 577	296 539
Накопичений знос та знецінення на 31 грудня 2013 р.	(217 195)	(851 938)	(119 996)	(24 062)	(1 213 191)	(26 032)
Залишкова вартість на 31 грудня 2013 р.	553 916	737 957	145 828	18 685	1 456 386	270 507
Надходження	-	27 868	4 223	2 232	34 323	81 862
Переведення до іншої категорії	32 175	27 307	9 250	5 095	73 827	(73 827)
Вибуття, за первісною вартістю	(26)	(2 566)	(4 331)	(587)	(7 510)	(5 415)
Амортизаційні відрахування	(33 798)	(147 551)	(18 062)	(4 479)	(203 890)	-
Амортизація активів, що вибули	7	2 212	3 110	523	5 852	-
Залишкова вартість на 31 грудня 2014 р.	552 274	645 227	140 018	21 469	1 358 988	273 127
Первісна вартість на 31 грудня 2014 р.	803 260	1 642 504	274 966	49 487	2 770 217	299 159
Накопичений знос та знецінення на 31 грудня 2014 р.	(250 986)	(997 277)	(134 948)	(28 018)	(1 411 229)	(26 032)
Надходження	290	4 182	-	4 172	8 644	92 921
Переведення до іншої категорії	10 651	36 619	3 102	883	51 255	(51 255)
Вибуття, за первісною вартістю	(65)	(83 216)	(142)	(7 518)	(90 941)	(13 087)
Амортизаційні відрахування	(32 734)	(120 955)	(18 221)	(3 681)	(175 591)	-
Відновлення збитків від знецінення	-	-	-	-	-	927
Амортизація активів, що вибули	22	82 523	139	7 388	90 072	-
Залишкова вартість на 31 грудня 2015 р.	530 438	564 380	124 896	22 713	1 242 427	302 633
Первісна вартість на 31 грудня 2015 р.	814 136	1 600 089	277 926	47 024	2 739 175	327 738
Накопичений знос та знецінення на 31 грудня 2015 р.	(283 698)	(1 035 709)	(153 030)	(24 311)	(1 496 748)	(25 105)

Група не має права власності на частину землі, на якій розташовані виробничі та адміністративні будівлі Групи, які складають її основні виробничі потужності. Група користується цією землею на підставі «права постійного користування», наданого обласною державною адміністрацією. Платежі державі за користування землею здійснюються Групою у формі земельного податку.

8 Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції (продовження)

Незавершені капітальні інвестиції складаються переважно з запасних частин, призначених для майбутніх капітальних ремонтів.

Станом на 31 грудня 2015 року основні засоби у сумі 569 476 тисяч гривень були надані у заставу як забезпечення позикових коштів (на 31 грудня 2014 року – 645 828 тисяч гривень).

9 Фінансові інвестиції

Станом на 31 грудня 2014 року поточні фінансові інвестиції склалися зі строкового депозиту у сумі 795 тисяч доларів США (13 245 тисяч гривень), розміщеного в банку під процентну ставку 6% річних зі строком погашення 26 лютого 2015 року. В 2015 році депозит було пролонговано до 15 грудня 2020 року та станом на 31 грудня 2015 його було класифіковано як довгострокові фінансові інвестиції у сумі 795 тисяч доларів США (19 081 тисяча гривень) та відсотки нараховані на цей депозит в розмірі 40 тисяч доларів США (969 тисяч гривень).

10 Запаси

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Природний газ	320 806	320 806
Сировина	152 618	141 081
Незавершене виробництво	149 388	117 123
Готова продукція	125 002	288 544
Запасні частини та інші допоміжні матеріали	35 698	52 110
Товари для перепродажу	144	141
Всього запасів	783 656	919 805

У 2015 році Група відобразила уцінку запасів у сумі 35 419 тисяч гривень (у 2014 році – 1 285 тисяч гривень) та сторно попередньої уцінки запасів до чистої вартості реалізації у сумі 909 тисяч гривень (у 2014 році – сторно у сумі 9 899 тисяч гривень).

Група надала весь природний газ у заставу як забезпечення за кредитом отриманим Ostchem (Примітка 23).

11 Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, аванси видані та інша поточна дебіторська заборгованість

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	3 485 853	1 014 923
Мінус резерв під сумнівну дебіторську заборгованість	(2 414 618)	(671 684)
Всього дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	1 071 235	343 239
Інша поточна дебіторська заборгованість	1 275 337	506 100
Мінус резерв під сумнівну дебіторську заборгованість	(768 019)	(480 665)
Всього іншої поточної дебіторської заборгованості	507 318	25 435
Всього фінансової дебіторської заборгованості	1 578 553	368 674
Аванси видані	917 691	56 352
Мінус резерв під аванси видані	(299 186)	(7 720)
Всього авансів виданих	618 505	48 632

11 Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, аванси видані та інша поточна дебіторська заборгованість (продовження)

Нарахування резерву під дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги від компаній Групи Ostchem у сумі 1 731 174 тисячі гривень (на 31 грудня 2014 року: 666 477 тисяч гривень), під іншу поточну дебіторську заборгованість від цих компаній у сумі 287 164 тисяч гривень (на 31 грудня 2014 року: 479 739 тисяч гривень) та резерву під аванси видані у сумі 296 717 тисяч гривень, було відображено у 2015 році безпосередньо у складі капіталу як вилучення з капіталу власником Групи (Примітка 14).

У резерві під сумнівну дебіторську заборгованість за фінансовими активами у складі дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості за 2015 та 2014 фінансові роки відбулися такі зміни:

	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	Інша поточна дебіторська заборгованість
Резерв під сумнівну заборгованість на 1 січня 2014 р.	32 140	862 944
Нарахування резерву протягом року	670 481	479 968
Списання дебіторської заборгованості протягом року	(30 937)	(862 247)
Резерв під сумнівну заборгованість на 1 січня 2015 р.	671 684	480 665
Нарахування резерву протягом року	1 743 337	287 354
Списання дебіторської заборгованості протягом року	(403)	-
Резерв під сумнівну заборгованість на 31 грудня 2015 р.	2 414 618	768 019

Далі наведено аналіз фінансової дебіторської заборгованості за кредитною якістю:

	31 грудня 2015 р.		31 грудня 2014 р.	
	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	Інша поточна дебіторська заборгованість	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	Інша поточна дебіторська заборгованість
<i>Непрострочена та незнецінена заборгованість:</i>				
- пов'язаних сторін	129 769	24 163	333 462	283
- інших контрагентів	7	3 159	-	24 795
Всього непростроченої та незнеціненої заборгованості	129 776	27 322	333 462	25 078
<i>Прострочена та індивідуально знецінена дебіторська заборгованість:</i>				
- прострочена менше ніж 30 днів	66 784	766 987	639 956	1
- прострочена від 30 до 180 днів	604 780	123	32 026	480 043
- прострочена від 181 до 360 днів	1 374 057	122	7 652	108
- прострочена більше 360 днів	1 310 456	480 783	1 827	870
Всього простроченої та індивідуально знеціненої дебіторської заборгованості	3 356 077	1 248 015	681 461	481 022
Мінус резерв під сумнівну дебіторську заборгованість	(2 414 618)	(768 019)	(671 684)	(480 665)
Разом	1 071 235	507 318	343 239	25 435

Станом на 31 грудня 2015 року фінансова дебіторська заборгованість у сумі 5 255 тисяч гривень була деномінована у доларах США, решта деноміновано у гривнях (на 31 грудня 2014 року дебіторська заборгованість була деномінована переважно у гривнях).

11 Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, аванси видані та інша поточна дебіторська заборгованість (продовження)

Дебіторська заборгованість за основною діяльністю є безпроцентною та, як правило, підлягає погашенню протягом 60-85 днів.

12 Гроші та їх еквіваленти

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Залишки коштів на банківських рахунках до запитання	10 147	547 185
Грошові кошти у касі	9	2
Всього грошей та їх еквівалентів	10 156	547 187

На 31 грудня 2015 року гроші та їх еквіваленти деноміновані в гривнях (на 31 грудня 2014 року – 13 301 тисяч гривень деноміновано у доларах США, решта – у гривнях). Гроші не були простроченими або знеціненими.

13 Інші оборотні активи

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 року інші поточні активи склалися з поворотної фінансової допомоги, яка була видана компаніям групи Ostchem, зі строком погашення у 2016 році та деномінованої в гривнях. Резерв під інші оборотні активи у сумі 84 306 тисяч гривень був відображений у 2015 році безпосередньо у складі капіталу як розподіл коштів власнику Групи (Примітка 14).

14 Зареєстрований (пайовий) капітал та додатковий капітал

Загальна кількість ухвалених до випуску простих акцій складає 124 292 917 акцій номінальною вартістю 8,50 гривні за акцію. Всі випущені прості акції повністю оплачені. Додатковий капітал включає переведення з нерозподіленого прибутку суми 47 231 тисяча гривень, яке відображає вплив періоду, коли Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою.

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років викуплені власні акції складаються з 24 982 877 (що становить 20 процентів) простих акцій Компанії, які належать ТОВ "Омбридж", дочірній компанії, частка участі Групи у капіталі якої становить 100%. Ці прості акції мають таку саму кількість прав голосу, що й інші прості акції. Права голосу простих акцій Компанії, що належать ТОВ "Омбридж", фактично контролюються керівництвом Групи. Станом на 31 грудня 2015 року та 2014 років ці акції були надані у заставу як забезпечення кредиту Ostchem.

Загальна кількість акцій без урахування акцій, які належать ТОВ "Омбридж", складає 99 310 040.

Якби показники прибутковості акцій були розраховані на основі кількості акцій в обігу (99 310 040 акцій), чистий та скоригований чистий збиток на одну просту акцію за 2015 та 2014 фінансові роки становив би, відповідно, 57,68 гривні та 80,86 гривні.

14 Зареєстрований (пайовий) капітал та додатковий капітал (продовження)

У сумі додаткового капіталу відбулися такі зміни:

	2015 рік	2014 рік
Станом на 1 січня	2 055 606	333 839
Резерв під дебіторську заборгованість від компаній Групи Ostchem (Примітка 11, Примітка 13)	(2 399 361)	(1 146 216)
Відновлення кредиторської заборгованості перед компанією Групи Ostchem	(1 175 130)	-
Списання кредиторської заборгованості перед компанією Групи Ostchem (Примітка 26)	-	1 175 130
Згортання кредиторської заборгованості до сплати Ostchem з дебіторської заборгованістю від компаній Групи Ostchem (Примітка 26)	-	862 247
Прибуток від первісного визнання довгострокової кредиторської заборгованості перед Ostchem (Примітка 7)	-	830 606
Станом на 31 грудня	(1 518 885)	2 055 606

Негативна сума додаткового капіталу станом на 31 грудня 2015 року виникла як результат перевищення операцій відображених як вилучення з капіталу у 2015 році над накопиченою сумою від обліку операцій з власником безпосередньо в капіталі у попередніх роках.

15 Позикові кошти

Станом на 31 грудня 2015 року балансова вартість позикових коштів була такою:

	Валюта	Вид процентної ставки	Строк погашення	Номінальна процентна ставка	Ефективна процентна ставка	31 грудня 2015 р.
Довгострокові позикові кошти:						
Строковий кредит А	Долар США	фіксована	Грудень 2022р.	10.5%	10.5%	606
Строковий кредит Б	Долар США	фіксована	Жовтень 2020р.	1%, 3%, 5%	10.2%	384 823
Поточні позикові кошти:						
Поточна частина строкового кредиту Б	Долар США	фіксована	Жовтень 2020р.	1%, 3%, 5%	10.2%	96 765
Строковий кредит В	Долар США	фіксована	Квітень 2016р.	12.0%	12.0%	1 182 033
Нараховані проценти						45 399
Всього позикових коштів						1 709 626

Станом на 31 грудня 2014 року балансова вартість позикових коштів була такою:

	Валюта	Вид процентної ставки	Строк погашення	Номінальна процентна ставка	Ефективна процентна ставка	31 грудня 2014 р.
Довгострокові позикові кошти:						
Строковий кредит А	Долар США	Фіксована	Грудень 2022 р.	10.5%	10.5%	352
Поточні позикові кошти:						
Строковий кредит Б	Долар США	Змінна	Лютий 2015 р.	LIBOR 1M + 9.25%	9.42%	433 635
Строковий кредит В	Долар США	Фіксована	Квітень 2015 р.	12%	12%	788 235
Нараховані проценти						9 460
Всього позикових коштів						1 231 682

15 Позикові кошти (продовження)

В грудні 2015, Група переглянула умови строкового кредиту Б, зобов'язання за яким складало 606 689 тисяч гривень (25.3 мільйонів доларів США). Група погодила річну процентну ставку у розмірі 1 відсотка на період 2015-2017 роки, 3 відсотків на період 2018-2019 роки та 5 відсотків надалі. Відповідно до графіка сплати кредиту, 4 мільйони доларів США погашаються у 2016 році, 3.77 мільйони доларів США на рік погашаються протягом 2017-2019 років та остаточний платіж у розмірі 10 мільйонів доларів США – у 2020 році. Як результат Група припинила визнання старого боргового інструменту та визнала нове зобов'язання, з використанням ефективної процентної ставки 10.2 відсотки на рік, що становить оцінку ринкової ставки, що було б застосовано на момент визнання кредиту з порівняними умовами, здійснену керівництвом, виходячи з усієї наявної в нього інформації. Прибуток від первісного визнання у сумі 120 676 тисяч гривень було визнано у складі інших фінансових доходів. Основні засоби Групи у сумі 207 362 тисяч гривень були надані у заставу як забезпечення за цим кредитом

Станом на 31 грудня 2015 Група мала прострочену заборгованість перед банком у сумі 24 мільйони гривень (1 мільйон доларів США) за строковим кредитом В. Станом на 31 грудня 2015 року цей банківський кредит вже було класифіковано як поточне зобов'язання відповідно до строків оплати за договором. Після закінчення звітної періоду банк звернувся до суду в Україні з вимогою негайного повернення суми кредиту. На дату підписання фінансової звітності судова справа знаходиться на розгляді. Основні засоби Групи у сумі 356 201 тисяч гривень були надані у заставу як забезпечення за цим кредитом.

Станом на 31 грудня 2014 року Група порушила деякі фінансові показники, передбачені договорами за строковими кредитами Б та В. Ці банківські кредити вже були класифіковані як поточні зобов'язання станом на 31 грудня 2014 року відповідно до строків оплати за договорами.

16 Пенсійні зобов'язання

Група має юридичне зобов'язання виплачувати Пенсійному фонду України компенсацію за додаткові пенсії, виплачені окремим категоріям колишніх та теперішніх працівників Групи. Згідно з цим пенсійним планом працівники Групи зі стажем роботи у шкідливих для здоров'я умовах, які у зв'язку з цим мають право дострокового виходу на пенсію, мають також право на додаткові виплати, які фінансуються Групою та виплачуються через Пенсійний фонд України. Ці зобов'язання відповідають визначенню пенсійного плану із встановленими виплатами. Група також має зобов'язання за певними планами пенсійного забезпечення та іншими довгостроковими виплатами працівникам, передбаченими у трудовому договорі.

Станом на 31 грудня 2015 загальна кількість учасників плану становила 4 292 теперішніх працівників (31 грудня 2014 року – 4 413) та 1 586 колишніх працівників, які наразі отримують ці виплати (31 грудня 2014 року – 1 495).

Ухвалення деяких змін в пенсійне законодавство в Україні в 2015 році, а саме збільшення необхідного загального стажу роботи для чоловіків і жінок і поступове збільшення пенсійного віку для жінок на 5 років, призвело до негативної вартості минулих послуг, що визнається у звіті про фінансові результати за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року.

У таблицях нижче показана зведена інформація про компоненти витрат на виплату пенсій, визнані у звіті про фінансові результати, та про суми, пов'язані з пенсійним планом, визнані у звіті про фінансовий стан. Витрати на виплату пенсій, за винятком процентних витрат, включаються до собівартості реалізованої продукції, а процентні витрати – до складу фінансових витрат.

16 Пенсійні зобов'язання (продовження)

Суми, визнані у звіті про фінансовий стан, визначені таким чином:

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Достроковий вихід на пенсію працівників, що працюють на робочих місцях зі шкідливими та небезпечними для здоров'я умовами	303 754	263 792
Соціальні виплати, передбачені у трудовому договорі, та інші довгострокові виплати	11 824	10 318
Зобов'язання з виплат працівникам	315 578	274 110

Далі показана зміна зобов'язання за планом із встановленими виплатами за рік:

	2015 рік	2014 рік
На 1 січня	274 110	288 228
Вартість поточних послуг	7 318	9 029
Процентні витрати	36 750	38 111
Переоцінка зобов'язання за планом зі встановленими виплатами внаслідок		
- зміни фінансових припущень	27 517	(22 969)
- зміни демографічних припущень	-	1 872
- коригування зобов'язань за планом у зв'язку з відмінністю фактичних показників від прогнозних	18 885	(8 145)
Виплачені винагороди	(31 110)	(32 016)
Визнана вартість послуг попередніх періодів	(17 892)	-
На 31 грудня	315 578	274 110

У звіті про фінансові результати визнано такі суми:

	2015 рік	2014 рік
Вартість поточних послуг	7 318	9 029
Процентні витрати	36 750	38 111
Визнана вартість послуг попередніх періодів	(17 892)	-
Визнані актуарні (збитки) / прибутки	(314)	103
Всього	25 862	47 243

У звіті про інший сукупний дохід визнано такі суми:

	2015 рік	2014 рік
Переоцінка зобов'язань за планом пенсійного забезпечення у поточному періоді	46 716	(29 345)
Всього	46 716	(29 345)

Основні застосовані актуарні припущення були такими:

	2015 рік	2014 рік
Номінальна ставка дисконту	15,5%	15,0%
Номінальне збільшення заробітної плати	24,2%	9,1%
Інфляція	6,4%	6,1%
Плинність персоналу	1,3%	1,3%

16 Пенсійні зобов'язання (продовження)

Далі показана чутливість загального зобов'язання з пенсійного забезпечення до зміни основних зважених припущень:

	2015 рік	2014 рік
Збільшення/зменшення номінальної ставки дисконту на 1 в.п.	(21 211)/23 843	(17 735)/19 914
Збільшення/зменшення номінальної заробітної плати на 1 в.п.	9 736/(9 083)	7 817/(7 262)
Збільшення/зменшення номінальної плінності персоналу на 1 в.п.	1 159/(1 251)	813/(872)
Збільшення/зменшення номінальної інфляції на 1 в.п.	10 424/(10 040)	9 242/(8 851)

Показаний вище аналіз чутливості передбачає зміну одного припущення при незмінності решти припущень. На практиці таке трапляється дуже рідко, і зміни деяких факторів можуть бути взаємопов'язані. Методи та види припущень, застосовані при підготовці аналізу чутливості, не змінилися порівняно з попереднім періодом

Очікувана сума платежів за планами пенсійного забезпечення протягом 2016 року становить 32 458 тисячі гривень. Середньозважений строк зобов'язання за планом із встановленими виплатами – 8 років.

17 Інші поточні зобов'язання

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Поруки надані	4 752 099	2 333 960
Поворотна фінансова допомога отримана	1 745 600	1 731
Інші поточні зобов'язання за основною діяльністю	6 497 699	2 335 691

Станом на 31 грудня 2015 року надані поруки включають безвідкличну гарантію виплати банку Групою до 148 мільйонів доларів США у разі понесення цим банком кредитних збитків за кредитом наданим Ostchem. Група визнала зобов'язання за цими поруками у сумі 3 552 099 тисяч гривень, еквівалент 148 мільйонів доларів США станом на 31 грудня 2015 року (на 31 грудня 2014 року – 2 333 960 тисяч гривень, еквівалент 148 мільйонів доларів США), що становить оцінку суми зобов'язання за поруками станом на цю дату, здійснену керівництвом, виходячи з усієї наявної в нього інформації.

Станом на 31 грудня 2015 року надані поруки також включають 1 200 000 тисяч гривень зобов'язань з гарантії виплати банку Групою суми до 50 мільйонів доларів США у разі понесення банком кредитних збитків за кредитом наданим компанії Групи Ostchem (31 грудня 2014: нуль). 9 жовтня 2015 року банк подав позовну заяву до Групи про стягнення заборгованості за цією порукою. На дату підписання цієї консолідованої фінансової звітності справа знаходиться на розгляді у суді.

18 Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

	2015 рік	2014 рік
Аміачна селітра	3 406 225	2 426 548
Сечовина	2 856 738	1 822 794
Сечовино-амонієвий нітрат	1 274 995	671 844
Аміак	618 490	671 655
Капролактам	2 846	-
Інші доходи від реалізації	126 166	126 081
Всього доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8 285 460	5 718 922

18 Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (продовження)

Доходи від реалізації отримані у таких географічних регіонах*:

	2015 рік	2014 рік
Україна	7 220 853	4 052 056
Швейцарія	818 491	1 665 191
Об'єднані Арабські Емірати	244 023	-
Інші країни	2 093	1 675
Всього доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8 285 460	5 718 922

* згідно адреси юридичної реєстрації клієнта

19 Витрати

	Прим.	2015 рік	2014 рік
Природний газ		4 461 229	4 161 313
Електрична енергія та комунальні послуги		628 635	630 101
Заробітна плата та відповідні нарахування		224 932	258 957
Сировина, запасні частини та деталі		186 346	327 001
Зміна в запасах готової продукції та незавершеного виробництва		157 618	(262 057)
Знос та амортизація		113 949	196 310
Вартість куплених товарів		24 615	-
Податки, крім податку на прибуток		11 523	7 986
Послуги		2 805	7 346
Сторно уцінки запасів до чистої вартості реалізації		(909)	(9 899)
Інше		22 102	57 292
Всього собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)		5 832 845	5 374 350
Транспортні послуги		93 765	110 468
Страховання		42 189	42 034
Послуги		32 298	54 096
Заробітна плата та відповідні нарахування		10 582	11 394
Пакування		8 213	6 796
Електрична енергія та комунальні послуги		6 742	5 915
Ремонт та технічне обслуговування		4 983	7 016
Інші транспортні послуги		13 952	11 318
Всього витрат на збут		212 724	249 037
Страховання		130 892	1 300
Заробітна плата та відповідні нарахування		114 310	108 061
Послуги		52 612	51 282
Електрична енергія та комунальні послуги		22 815	20 035
Транспортні, представницькі витрати та витрати на відрядження		8 189	2 016
Податки, крім податку на прибуток		6 947	8 988
Знос та амортизація		2 342	1 972
Інше		17 003	18 059
Всього адміністративних витрат		355 110	211 713

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

19 Витрати (продовження)

	Прим.	2015 рік	2014 рік
Збиток від курсової різниці за мінусом доходів		4 762 017	4 137 886
Визнання поруки наданої		1 200 000	2 333 960
Витрати, пов'язані з простоюванням		305 749	126 537
Витрати на соціальну сферу та спонсорську підтримку		22 528	20 082
Штрафи		15 098	-
Знецінення дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості		12 492	2 062
Збиток від продажу іноземної валюти		11 169	3 825
Заробітна плата та відповідні нарахування		8 985	8 885
Знос та амортизація		2 605	6 510
Створення резерву під штрафні санкції		-	137 477
Інше		26 135	28 259
Всього інших операційних витрат		6 366 778	6 805 483

Витрати, пов'язані з простоюванням, включають витрати на оплату праці у сумі 60 424 тисячі гривень, витрати на електричну енергію та комунальні послуги у сумі 116 233 тисяч гривень, інші витрати у сумі 75 561 тисяч гривень (у 2014 році – 36 431 тисяча гривень, 59 479 тисяч гривень та 30 627 тисяч гривень, відповідно), а також амортизацію у сумі 53 531 тисяча гривень, понесені протягом періодів, коли завод чи окремі цехи не працювали.

20 Фінансові витрати

	2015 рік	2014 рік
Збиток від неопераційної курсової різниці	630 236	730 211
Амортизація прибутку від первісного визнання довгострокової кредиторської заборгованості перед Ostchem (Примітка 8)	564 664	266 307
Процентні витрати за позиковими коштами	183 954	116 741
Процентні витрати за довгостроковими зобов'язаннями з виплат працівникам (Примітка 16)	36 750	38 111
Всього фінансових витрат	1 415 604	1 151 370

21 Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток складаються з:

	2015 рік	2014 рік
Поточний податок на прибуток	10 481	-
Відкладений податок на прибуток	-	-
Витрати з податку на прибуток за рік	10 481	-

Група оподатковується в Україні. У 2015 та 2014 роках податок на прибуток підприємств в Україні стягується з суми оподатковуваних доходів за вирахуванням валових витрат за ставкою 18%.

21 Податок на прибуток (продовження)

	2015 рік	2014 рік
Збиток до оподаткування	(5 717 451)	(8 030 515)
Встановлена законом ставка податку на прибуток	18%	18%
Теоретична сума оподаткування за встановленою законом ставкою податку	(1 029 141)	(1 445 493)
Податковий ефект статей, що не враховуються для цілей оподаткування	1 033 508	658 963
Зміна невизнаних тимчасових різниць	(4 367)	786 530
Податковий компроміс нарахований щодо перевірок за попередні звітні періоди (Примітка 23)	10 481	-
Витрати з податку на прибуток за рік	10 481	-

Зміни до податкового законодавства.

У грудні 2014 року Верховна Рада України прийняла закон, згідно з яким до Податкового кодексу вносяться суттєві зміни, які набувають чинності 1 січня 2015 року. Найбільш суттєвими змінами, які вплинули на Групу були зміни до порядку обчислення податку на прибуток підприємств, згідно з якими основою для розрахунку податку є скоригований бухгалтерський прибуток, а не окремий розрахунок оподатковуваного доходу та валових витрат. Зміни не торкнулися чинних ставок податку на прибуток підприємств. Керівництво Групи вважає, що для розрахунку відстрочених податків станом на 31 грудня 2014 року внесені до Податкового кодексу зміни фактично набули чинності.

У грудні 2015 Верховна Рада України прийняла закони, які вносять деякі зміни до податкового законодавства України починаючи з 1 січня 2016 року. Найбільш суттєвими із цих змін, які можуть мати вплив на Групу, є:

- *Податок на прибуток:* Запроваджується квартальна звітність і сплата податку на прибуток для підприємств, річний дохід яких становить більше 20 мільйонів гривень від будь-якої діяльності;
- *Зміни до порядку сплати ПДВ.* Визначено, що платники податку не мають права на податковий кредит у разі придбання товарів/послуг, що не оподатковуються ПДВ, але на які постачальником було нараховано податкові зобов'язання, що були відображені у зареєстрованій податковій накладній.
- З 1 січня 2016 року єдиний соціальний внесок сплачується лише роботодавцем. При цьому ставку ЄСВ було зменшено до 22%, а максимальна величина місячного доходу, на який нараховується ЄСВ, становить 25 прожиткових мінімумів. За оцінкою Групи, впливом цих змін стало зменшення загальних витрат, пов'язаних з персоналом, у 2016 році та подальших періодах.

Керівництво Групи вважає, що станом на звітну дату тлумачення та дотримання відповідного законодавства є обґрунтованим, та готове відстоювати позицію Групи з податкових питань, втім не виключено, що податкові органи можуть не погоджуватися з таким тлумаченням.

Коригування бухгалтерського прибутку для цілей розрахунку податку на прибуток призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий ефект змін цих тимчасових різниць показаний далі.

21 Податок на прибуток (продовження)

	1 січня 2015 р.	Віднесено на прибуток чи збиток	Віднесено на інший сукупний дохід	31 грудня 2015 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/ (збільшують) суму оподаткування				
Основні засоби	15 581	5 558	-	21 139
Нематеріальні активи	-	53	-	53
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	-	18 305	-	18 305
Запаси	22 534	5 524	-	28 058
Пенсійні зобов'язання	49 340	(944)	8 409	56 805
Перенесені податкові збитки	1 434 438	(25 961)	-	1 408 477
Інше	8 109	(6 902)	-	1 207
Відстрочений податковий актив	1 530 002	(4 367)	8 409	1 534 044
Резерв під невизнаний відстрочений податковий актив	(1 530 002)	4 367	(8 409)	(1 534 044)
Визнаний відстрочений податковий актив	-	-	-	-
<hr/>				
	1 січня 2014 р.	Віднесено на прибуток чи збиток	Віднесено на інший сукупний дохід	31 грудня 2014 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування				
Основні засоби	12 941	2 640	-	15 581
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	128 423	(128 423)	-	-
Запаси	24 019	(1 485)	-	22 534
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інші поточні зобов'язання	(19 421)	19 421	-	-
Пенсійні зобов'язання	47 563	7 059	(5 282)	49 340
Перенесені податкові збитки	548 246	886 192	-	1 434 438
Інше	6 983	1 126	-	8 109
Відстрочений податковий актив	748 754	786 530	(5 282)	1 530 002
Резерв під невизнаний відстрочений податковий актив	(748 754)	(786 530)	5 282	(1 530 002)
Визнаний відстрочений податковий актив	-	-	-	-

Керівництво вважає, що воно наразі не може підтвердити здатність Групи генерувати у майбутньому достатній розмір оподаткованого доходу та можливість визнання доходу з відстроченого податку, який виникає від тимчасових різниць.

22 Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість фінансових інструментів, що не торгуються на активному ринку, визначається з використанням методів оцінки. Група застосовує різні методи та припущення на основі існуючих ринкових умов станом на кожну звітну дату. Для визначення справедливої вартості банківських кредитів та довгострокової кредиторської заборгованості за основною діяльністю та іншої кредиторської заборгованості використовується метод очікуваних дисконтованих грошових потоків. Розрахунок проводиться на основі поточних процентних ставок для нових інструментів, які деноміновані в однаковій валюті та мають подібний кредитний ризик і строк до погашення, який залишився. Такий розрахунок відноситься до Рівня 3 ієрархії справедливої вартості. Ставка дисконту, що застосовувалася для визначення справедливої вартості довгострокових банківських кредитів Групи, станом на 31 грудня 2015 року становила 10.2%, а короткострокових кредитів – 12% (на 31 грудня 2014 року – 12%).

Вважається, що балансова вартість дебіторської заборгованості за основною діяльністю мінус резерв під знецінення приблизно дорівнює їхній справедливій вартості. Справедлива вартість фінансових зобов'язань для цілей розкриття інформації у фінансовій звітності розраховується шляхом дисконтування майбутніх грошових потоків за договором за поточною ринковою процентною ставкою для аналогічних фінансових інструментів, яка є наявною для Групи.

Розрахункова справедлива вартість фінансових інструментів визначалася Групою з використанням поточної ринкової інформації, за наявності, та відповідних методик оцінки. Однак для інтерпретації ринкових даних з метою визначення розрахункової справедливої вартості потрібні професійні судження. Україна демонструє ознаки ринку, що розвивається, а економічні умови й надалі обмежують рівень активності фінансових ринків. Ринкові котирування можуть бути застарілими або відображати операції продажу за вимушено низькою ціною, тому вони можуть не відображати справедливую вартість фінансових інструментів. Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів керівництво застосувало всю доступну ринкову інформацію.

Станом на 31 грудня 2015 року та 2014 років усі фінансові активи Групи класифіковані як кредити та дебіторська заборгованість. Усі фінансові зобов'язання класифіковані як фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою вартістю.

Станом на 31 грудня 2015 року та 2014 років балансова вартість фінансових активів Групи приблизно дорівнювала їхній справедливій вартості.

Беручи до уваги суттєві збитки Групи, негативну величину власного капіталу та дефіцит ліквідності, керівництво вважає недоцільним визначати вартість позикових коштів та інших фінансових зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2015 та 2014 років.

23 Умовні та інші зобов'язання

Судові процеси. Попередні постачальники газу Групи подали до суду позовну заяву з вимогою сплати за природний газ, поставлений за період з лютого 2009 року по березень 2011 року. Позовні заяви були задоволені Вищим господарським судом України. Керівництво Групи нарахувало спірне зобов'язання у сумі 539 272 тисячі гривень у складі поточної кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги станом на 31 грудня 2014 року, а також донарахувало 222 675 тисяч гривень пені та штрафів станом на 31 грудня 2014 року, відповідно. Сума цього донарахування була включена до поточних забезпечень. У 2015 році Група додатково нарахувала 15 098 тисячі гривень пені та штрафів.

16 вересня 2015 Група та позивач уклали договір добровільного врегулювання та погодили новий графік виплат кредиторської заборгованості у сумі 539 272 тисячі гривень та пені та штрафи у сумі 237,773 тисяч гривень. Відповідно до нового графіку, у 2015 році Група виплатила всю суму кредиторської заборгованості та донарахувань за цими зобов'язаннями і, таким чином, повністю розрахувалася з постачальником по балансах, оскаржених у судах (222 675 тисяч гривень враховано як зменшення резерву і 15 098 тисячі гривень враховано у рядку «Штрафи» у складі інших операційних витрат).

23 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Податкові зобов'язання. Податкове законодавство України та його застосування у ході діяльності та операцій Групи допускає різні тлумачення. У зв'язку з цим податкові позиції, визначені керівництвом, та офіційна документація, яка підтверджує податкові позиції, можуть бути успішно оскаржені відповідними органами. Українське податкове адміністрування поступово посилюється, у тому числі підвищується ризик проведення перевірок операцій, які не мають чіткого фінансово-господарського призначення або які проводилися за участі контрагентів, що не дотримуються вимог податкового законодавства. Відповідні органи можуть проводити податкові перевірки у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їхнього закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

За результатами таких податкових перевірок у Групи виникає велика кількість спорів з податковими органами. За оцінками керівництва, існує ймовірність оскарження віднесення певних витрат на валові витрати, що може призвести до зменшення накопичених податкових збитків станом на 31 грудня 2015 року на 139 040 тисяч гривень (на 31 грудня 2014 року – на 1 481 700 тисяч гривень). У випадку такого оскарження це не матиме жодного впливу на резерв під відстрочений податок на прибуток у цій консолідованій фінансовій звітності, оскільки перенесені податкові збитки не були визнані у бухгалтерському обліку. Керівництво має намір активно обстоювати податкові позиції та тлумачення, застосовані при визначенні суми податків, визнаних у цій консолідованій фінансовій звітності. Однак впевненості у тому, що податкові органи погодяться з позицією Групи немає.

Оскільки податкове законодавство України не містить чітких інструкцій щодо деяких податкових питань, Група час від часу застосовує тлумачення таких питань. Хоча керівництво вважає, що прийняті Групою податкові позиції та тлумачення обґрунтовані, існує ризик того, що у випадку оскарження цих податкових позицій та тлумачень відповідними органами може виникнути додаткова заборгованість за податками. Наслідки цього не можуть бути достовірно оцінені, однак вони можуть бути суттєвими для фінансового стану та діяльності Групи в цілому. На думку керівництва Групи, враховуючи його розуміння податкового законодавства, під усі податкові зобов'язання були створені достатні резерви.

1 вересня 2013 року набув чинності новий Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення». Нові правила трансфертного ціноутворення є набагато більш детальними, ніж у попередньому законодавстві і, в окремих аспектах, краще відповідають міжнародним принципам трансфертного ціноутворення, що розроблені Організацією економічного співробітництва та розвитку. Керівництво вважає, що воно запровадило процедури внутрішнього контролю для забезпечення дотримання вимог нового законодавства у сфері трансфертного ціноутворення.

З огляду на той факт, що практика дотримання правил трансфертного ціноутворення в Україні ще повністю не сформувалась, а позиція податкових органів щодо адміністрування та тлумачення цього законодавства невідома, вплив оскарження трансфертних цін Групи достовірно оцінити неможливо. Проте він може виявитись значним стосовно фінансового стану та/чи діяльності Групи в цілому.

В лютому 2015 року Група скористалася можливістю податкового компромісу та подала переглянуті податкові декларації з податку на прибуток за 2012 та 2013 роки. Група відхилила певні витрати в сумі 1 562 991 тисяча гривень та 1 403 944 тисячі гривень за 2012 та 2013 роки відповідно, що призвело до збільшення зобов'язань з податку на прибуток в розмірі 209 801 тисяча гривень за зазначений період. Відповідно до процедури податкового компромісу, Група сплатила податків в розмірі 10 481 тисяча гривень в 2015 році.

Зобов'язання по капітальних витратах. Станом на 31 грудня 2015 року та 2014 років Група мала договірні зобов'язання по капітальних витратах на основні засоби та нематеріальні активи у сумі 83 тисяч гривень та 8 851 тисячі гривень, відповідно.

23 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Активи у заставі та активи з обмеженим використанням. Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року активи у заставі та активи з обмеженим використанням були такими:

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Основні засоби	569 476	645 828
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	342 943	-
Запаси	320 806	320 806
Довгострокові фінансові інвестиції	19 081	-
Поточні фінансові інвестиції	-	12 536
Майбутні надходження від реалізації	-	-
Всього активів у заставі та активів з обмеженим використанням	1 252 306	979 170

Питання, пов'язані з охороною довкілля. Система заходів із дотримання природоохоронного законодавства в Україні знаходиться на етапі розвитку, і позиція органів влади щодо його виконання постійно переглядається. У випадку виникнення зобов'язань, вони визнаються у консолідованій фінансовій звітності у тому періоді, в якому вони виникли. Потенційні зобов'язання, які можуть виникнути внаслідок зміни чинних норм та законодавства, а також судових процесів, не піддаються оцінці, проте можуть мати суттєвий вплив. За поточних правил, які забезпечують дотримання вимог чинного законодавства, керівництво вважає, що суттєвих зобов'язань внаслідок забруднення навколишнього середовища не існує.

24 Управління фінансовими ризиками

Функція управління ризиками у Групі відповідає за фінансові ризики, а також операційні та юридичні ризики. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Кредитний ризик. Група наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик того, що одна зі сторін операції з фінансовим інструментом завдасть фінансові збитки іншій стороні внаслідок невиконання зобов'язання за договором. Кредитний ризик пов'язаний з банками, в яких розміщені грошові кошти та їх еквіваленти Групи, а також з клієнтами Групи з непогашеною дебіторською заборгованістю.

Моніторинг та аналіз кредитного ризику здійснюється окремо за кожним випадком. Кредитні оцінки виконуються щодо всіх клієнтів, які хочуть отримати кредит понад встановлений ліміт.

Керівництво Групи аналізує непогашену дебіторську заборгованість за строками погашення та у подальшому контролює прострочені залишки. Таким чином, керівництво Групи вважає за необхідне надавати у цій консолідованій фінансовій звітності інформацію про строки прострочення заборгованості та інші дані про кредитний ризик.

Максимальний рівень кредитного ризику відображається в балансовій вартості фінансових активів Групи. Група не забезпечує свою дебіторську заборгованість заставою.

На думку керівництва Групи, кредитний ризик належним чином врахований у створених резервах під знецінення відповідних активів.

Концентрація кредитного ризику. У Групі існує концентрація кредитного ризику. Керівництво контролює та розкриває інформацію про концентрацію кредитного ризику на підставі одержаних звітів, в яких містяться дані про контрагентів із загальною сумою заборгованості понад 10% від чистих активів.

24 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Станом на 31 грудня 2015 року Група мала непогашену фінансову заборгованість у сумі 1 439 697 тисячі гривень від двох контрагентів, що становить 91% від чистої фінансової дебіторської заборгованості (у 2014 році – 333 436 тисяч гривень або 90% від одного контрагента).

На 31 грудня 2015 року поточні фінансові інвестиції Групи, грошові кошти та їх еквіваленти були розміщені переважно в одному банку, що призвело до концентрації кредитного ризику Групи. Станом на 31 грудня 2015 року цей банк не мав рейтингу кредитної якості.

Ринковий ризик. Група наражається на ринкові ризики, що виникають у зв'язку з відкритими позиціями (а) в іноземних валютах, та (б) процентних активів та зобов'язань, які значним чином залежать від загальних та конкретних ринкових змін, а також на (с) ціновий ризик. Керівництво встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий Групою, та щоденно контролює їхнє дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку суттєвих ринкових змін.

Показана далі чутливість до ринкових ризиків передбачає зміну одного фактору при незмінності решти факторів. На практиці таке трапляється дуже рідко, і зміни деяких факторів можуть бути взаємопов'язані – наприклад, зміни процентних ставок та зміни курсів обміну.

Валютний ризик. У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Групи (щодо курсу обміну гривні до долара США) станом на кінець звітного періоду:

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Монетарні фінансові активи	25 305	13 302
Монетарні фінансові зобов'язання	(18 497 992)	(10 909 229)
Чиста балансова позиція	(18 472 687)	(10 895 927)

У зв'язку з цим валютним ризиком зміцнення чи послаблення долара США на 40% по відношенню до гривні призвело б до збільшення чи зменшення збитку Групи до оподаткування на 7 389 075 тисячі гривень, відповідно (на 31 грудня 2014 року – на 4 358 371 тисяч гривень).

Обґрунтовано можливі зміни курсів обміну інших валют не мали б суттєвого впливу на фінансові результати Групи.

Ризик процентної ставки. Доходи та грошові потоки від операційної діяльності Групи переважно не залежать від змін ринкових процентних ставок. Процентна ставка за більшістю банківських кредитів Групи є фіксованою, отже, Група не наражається на значний процентний ризик.

Ціновий ризик. Група не наражається на ціновий ризик у відношенні до її фінансової звітності, оскільки не має значних інвестицій в цінні папери та фінансові інструменти, які піддавали б її цінового ризику.

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіткнеться з труднощами при виконанні зобов'язань, пов'язаних з фінансовими зобов'язаннями.

Обачність при управлінні ризиком ліквідності передбачає наявність достатньої суми грошових коштів, а також наявність достатніх фінансових ресурсів для задоволення зобов'язань в момент, коли настає строк їхнього погашення. Управління поточною ліквідністю Групи здійснюється шляхом контролю сум дебіторської та кредиторської заборгованості і витрат на програми капітальних інвестицій, але зрештою управління ліквідністю Групи здійснюється шляхом використання різних сум до сплати пов'язаним сторонам та отримання від них, а також за рахунок фінансової підтримки з боку Ostchem.

24 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче в таблиці показані зобов'язання Групи за зазначеними в угодах строками погашення, що залишилися до сплати. Суми, показані у таблиці аналізу за строками, – це недисконтовані грошові потоки згідно з договорами. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у звіті про фінансовий стан, оскільки суми у звіті про фінансовий стан відображені на основі дисконтованих грошових потоків.

Нижче в таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Групи за строками погашення на 31 грудня 2015 року:

	До 1 року	1 - 5 років	Більше 5 років	Всього
Зобов'язання				
Позикові кошти	1 374 833	546 911	297	1 922 041
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	13 353 447	-	-	13 353 447
Інші поточні зобов'язання	6 506 849	-	-	6 506 849
Всього майбутніх платежів, у тому числі майбутніх виплат основної суми та процентів	21 235 129	546 911	297	21 782 337

Нижче в таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Групи за строками погашення на 31 грудня 2014 року:

	До 1 року	1 - 5 років	Більше 5 років	Всього
Зобов'язання				
Позикові кошти	1 267 304	146	458	1 267 908
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	8 748 435	-	-	8 748 435
Інші поточні зобов'язання	2 344 852	-	-	2 344 852
Всього майбутніх платежів, у тому числі майбутніх виплат основної суми та процентів	12 360 591	146	458	12 361 195

25 Управління ризиком капіталу

Метою Групи при управлінні капіталом є забезпечення подальшої роботи Групи в якості безперервно функціонуючого підприємства, щоб приносити прибуток акціонерам та вигоди іншим зацікавленим сторонам. Наразі у Групи немає офіційної політики управління капіталом.

26 Суттєві операції в негрошовій формі

У 2014 році Група продала Ostchem свою дебіторську заборгованість у сумі 862 247 тисяч гривень, під повну суму якої у 2013 році був створений резерв. У подальшому було проведено взаємозалік цієї дебіторської заборгованості з кредиторською заборгованістю Групи перед Ostchem за придбаний природний газ. Дохід у результаті такого взаємозаліку у сумі 862 247 тисяч гривень було відображено безпосередньо в капіталі (Примітка 14).

У 2014 році Група за домовленістю з Ostchem списала аванси отримані в сумі 1 041 083 тисячі гривень та кредиторську заборгованість в сумі 134 047 тисяч гривень, які відносилися до іншої дочірньої компанії Ostchem. Дохід від списання в сумі 1 175 130 тисяч гривень був віднесений безпосередньо в капітал як внесок від власника (Примітка 14).

Впродовж 2015 року Група провела переуступку дебіторської заборгованості між дочірніми компаніями Ostchem на суму 1 038 220 тисяч гривень та відновила раніше списану кредиторську заборгованість та аванси отримані від дочірньої компанії Ostchem у сумі 134 047 тисяч гривень та 1 041 083 тисячі гривень відповідно. Відновлення заборгованості було відображено безпосередньо в капіталі як вилучення з капіталу (Примітка 14). У подальшому було проведено взаємозалік дебіторської заборгованості з кредиторською заборгованістю Групи перед дочірньою компанією Ostchem на суму 795 286 тисяч гривень.

26 Суттєві операції в негрошовій формі (продовження)

Рядок 3520 «Прибуток (збиток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій» звіту про рух грошових коштів включає наступні елементи:

	2015	2014
Збиток від визнання виданої поруки (Примітка 17)	1 200 000	2 333 960
Амортизація прибутку від первісного визнання довгострокової кредиторської заборгованості перед Ostchem (Примітка 20)	564 664	266 307
Інше	100 325	120 255
Прибуток (збиток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	1 864 989	2 720 522